

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

เทศบาลตำบลบะหว้า
อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

เทศบาลตำบลบะหว้า

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราชการ 2560 มาตรา 57 รัฐต้อง (1) อนุรักษ์ พื้นฟู และ ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและจารีตประเพณี อันดีงามของท้องถิ่นและของ ชาติ และจัดให้มีพื้นที่สาธารณะ สำหรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ใช้สิทธิและมีส่วน ร่วมในการดำเนินการด้วย ภูมิปัญญาไทยมีความสำคัญ อย่างยิ่ง ช่วยสร้างชาติให้เป็นปึกแผ่นมั่นคง สร้างความภาคภูมิใจและศักดิ์ศรีเกียรติภูมิ แก่คนไทย สามารถ ปรับ ประยุกต์หลักธรรมคำสอน ทางศาสนาเข้ากับชีวิตได้อย่างเหมาะสมสร้างความสมดุลระหว่างคนกับสังคม และธรรมชาติได้ อย่างยั่งยืน ช่วยเปลี่ยนแปลงปรับปรุงวิถีชีวิตของคนไทยให้เหมาะสมได้ตามยุค

กองการศึกษา เทศบาลตำบลบะหว้า ได้เล็งเห็น ความสำคัญของ ภูมิปัญญา ท้องถิ่น จึงได้จัดทำ โครงการสำรวจฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่นเพื่อให้ข้อมูลภูมิปัญญา ท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ ท้องถิ่น เพื่อสืบสานและอนุรักษ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญและมี ประโยชน์ไว้ไม่ให้สูญหายไปจาก ชุมชน และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าฐานข้อมูล ภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือปราชญ์ท้องถิ่น เล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนในการศึกษา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน หรือ ปราชญ์ท้องถิ่น ต่อไป ประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่ ชาวบ้าน คิดค้นขึ้น แล้วนำมาปรับปรุง แก้ไขพัฒนาแก้ปัญหา เป็นทั้ง สติปัญญาและองค์ความรู้ทั้งหมดของ ชาวบ้าน ดังนั้น จึงมีความ ครอบคลุมเนื้อหาสาระและแนวทางดำเนินชีวิตในวงกว้าง ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประกอบไปด้วยองค์ ความรู้ใน หลายวิชา ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ(2541) ได้จำแนก ไว้รวม 10 สาขา คือ

1. สาขาเกษตรกรรม หมายถึง ความสามารถในการผสมผสานองค์ความรู้ ทักษะ และ เทคนิคด้าน การเกษตรกับเทคโนโลยี โดยการพัฒนามาพื้นฐาน คุณค่าดั้งเดิม ซึ่งคนสามารถพึ่งพา ตนเองในสภาวะการณ์ ต่าง ๆ ได้ เช่น การทำการเกษตรแบบผสมผสาน การแก้ปัญหา การเกษตร เป็นต้น

2. สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม (ด้านการผลิตและการบริโภค) หมายถึง การรู้จัก ประยุกต์ใช้ เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการแปรรูปผลผลิตเพื่อ เชลอลการนำเข้าตลาด เพื่อแก้ปัญหาด้าน การบริโภคอย่าง ปลอดภัย ประหยัด และเป็นธรรมอันเป็นกระบวนการให้ชุมชนท้องถิ่นสามารถ พึ่งตนเองทาง เศรษฐกิจได้ ตลอดทั้งการผลิตและการจัดจำหน่ายผลผลิตทางหัตถกรรม เช่น การรวมกลุ่มของกลุ่มโรงงานยางพารา กลุ่ม หัตถกรรม และอื่น ๆ เป็นต้น

๓.สาขาการแพทย์ไทย หมายถึง ความสามารถในการจัดการป้องกันและ รักษาสุขภาพ ของคนใน ชุมชน โดยเน้นให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองทาง ด้านสุขภาพและอนามัยได้

๔.สาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง ความสามารถเกี่ยวกับ การจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งอนุรักษ์ การพัฒนา และใช้ประโยชน์จากคุณค่า ของ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

/ ๕.สาขากองทุน...

๕.สาขากองทุนและธุรกิจชุมชน หมายถึง ความสามารถในการบริหารจัดการ การค้าการ สะสมและ บริการกองทุนและธุรกิจในชุมชน ทั้งที่เป็นเงินตราและ โภคทรัพย์เพื่อเสริมชีวิตความ เป็นอยู่ของสมาชิกใน ชุมชน

๖.สาขาสวัสดิการ หมายถึง ความสามารถในการจัดสวัสดิการในการประกัน คุณภาพชีวิต ของคนให้ เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และ วัฒนธรรม

๗.สาขาศิลปกรรม หมายถึง ความสามารถในการผลิตผลงานทางด้านศิลปะ สาขาต่าง ๆ เช่น จิตร กรรม ประติมากรรม วรรณกรรม ทัศนศิลป์ คีตศิลป์ เป็นต้น

๘.สาขาจัดการ หมายถึง ความสามารถในการบริหารการจัดการดำเนินงาน ด้านต่าง ๆ ทั้ง ของ องค์กรชุมชน องค์กรทางสังคมอื่น ๆ ในสังคมไทย เช่น การจัดการองค์กรของกลุ่มแม่บ้าน ระบบผู้เฒ่าผู้แก่ใน ชุมชน เป็นต้น กรณีของการจัดการศึกษาเรียนรู้ นับได้ว่าเป็นภูมิปัญญาสาขา การจัดการที่มีความสำคัญ เพราะการจัดการศึกษาเรียนรู้ดี หมายถึงกระบวนการเรียนรู้พัฒนา และถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาไทยที่มี ประสิทธิภาพ

๙.สาขาภาษาและวรรณกรรม หมายถึง ความสามารถผลิตผลงาน เกี่ยวกับด้านภาษา ทั้ง ภาษาถิ่น ภาษาโบราณ ภาษาไทย และการใช้ภาษา ตลอดทั้งด้านวรรณกรรมทุกประเภท

๑๐.สาขาศาสนาและประเพณีหมายถึง ความสามารถประยุกต์และ ปรับใช้หลักธรรม คาสอนทางศาสนาความ เชื่อและประเพณีดั้งเดิมที่มีคุณค่า ให้เหมาะสมต่อการประพฤติปฏิบัติให้ บังเกิดผลดีต่อบุคคลและสิ่งแวดล้อม เช่น การถ่ายทอดหลักศาสนา การบวชป่า การประยุกต์ ประเพณีบุญประเพณีข่าว เป็นต้น

ภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลบะหว้า

๑.แหล่งเรียนรู้ กลุ่มจักสาน

๒.ที่ตั้งศูนย์ส่งเสริมสุขภาพพระดั่งชุมชนประชาชน บ้านบะหว้าหมู่๙ ตำบลบะหว้า อ.อากาศอำนวย จ.สกลนคร

๓.เจ้าของ/ผู้ครอบครอง/ผู้จัดแหล่งเรียนรู้ชุมชน

๔.ชื่อบุคคลของแหล่งเรียนรู้ นางพิสมัย นาโควงศ์

สถานที่ติดต่อ บ้านบะหว้า หมู่๙ต.บะหว้า อ.อากาศอำนวย จ.สกลนคร โทร ๐๔๒-๑๖๙๒๕๗

๕.ประเภทแหล่งเรียนรู้ แหล่งหัตถกรรมและแหล่งฝึกอาชีพ

๖.เนื้อหาสาระในแหล่งเรียนรู้ ขั้นตอนการทำเครื่องจักสาน

-เนื้อหาที่สอดคล้องกับการศึกษาคนอยู่ในกลุ่ม วิชาชีพ

๗.ความรู้ความสามารถเรียนรู้ได้จากแหล่งเรียนรู้แห่งนี้(เรียงตามลำดับความสำคัญ ๓ ลำดับ)

๑.หัตถกรรม

๒.ทักษะการเรียนรู้ด้านการสานกระติบข้าว/หวดหนึ่งข้าว

๓.ความรู้พื้นฐานการประกอบอาชีพ

๘.แหล่งเรียนรู้นี้ได้รับการยกย่องจาก คนในชุมชนและหมู่บ้านของตนเอง

๙.องค์ความรู้ ภูมิปัญญาชาวบ้าน

๑๐.เนื้อหาการถ่ายทอดความรู้ กรรมวิธีและขั้นตอนการผลิต การปฏิบัติจริง

๑๑.วิธีการถ่ายทอด เรียนรู้จากภูมิปัญญาชาวบ้าน

๑๒.รูปภาพ/กิจกรรม

ภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลชะอำ

๑.แหล่งเรียนรู้กลุ่มดนตรีพื้นเมือง

๒.ที่ตั้งศูนย์ส่งเสริมสุขภาพพระตำบลดอนประชาชน บ้านชะอำ หมู่ ๙ ตำบลชะอำ อ.อ่าวภาค อำเภอนาย จ.สกลนคร

๓.เจ้าของ/ผู้ครอบครอง/ผู้จัดแหล่งเรียนรู้ชุมชน

๔.ชื่อบุคคลของแหล่งเรียนรู้ นายพนมชัย คำพิทักษ์

สถานที่ติดต่อ ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพพระตำบลดอนประชาชน บ้านชะอำ หมู่ ๙ ตำบลชะอำ อำเภออ่าวภาค อำเภอนาย จ.สกลนคร โทร ๐๔๒-๑๖๙๒๕๗

๕.ประเภทแหล่งเรียนรู้ แหล่งดนตรีพื้นเมือง/เพลงพื้นบ้าน

๖.เนื้อหาสาระในแหล่งเรียนรู้ เครื่องดนตรีพื้นเมือง

-เนื้อหาที่สอดคล้องกับการศึกษาศน.อยู่ในกลุ่มศิลปศึกษา

๗.ความรู้ความสามารถเรียนรู้ได้จากแหล่งเรียนรู้แห่งนี้(เรียงตามลำดับความสำคัญ ๓ ลำดับ)

๑. ดนตรีพื้นเมือง/เพลงพื้นบ้าน

๒.ทักษะการเรียนรู้

๓.ความรู้พื้นฐานการประกอบอาชีพ

๘.แหล่งเรียนรู้ได้รับการยกย่องจาก คนในชุมชนและหมู่บ้านของตนเอง

๙.องค์ความรู้ ภูมิปัญญาชาวบ้าน

๑๐.เนื้อหาการถ่ายทอดความรู้ กรรมวิธีและขั้นตอนการผลิต การปฏิบัติจริง

๑๑.วิธีการถ่ายทอด เรียนรู้จากภูมิปัญญาชาวบ้าน

๑๒.รูปภาพ/กิจกรรม

ภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลบะหว้า

๑.แหล่งเรียนรู้ ศูนย์เศรษฐกิจพอเพียง

๒.ที่ตั้งศูนย์ส่งเสริมสุขภาพพระตำบลดงขามประชาชน บ้านบะหว้าหมู่ ๙ ตำบลบะหว้า อ.อากาศอำนวย จ.สกลนคร
เว็บไซต์ WWW.bawa.familylove.go.th

๓.เจ้าของ/ผู้ครอบครอง/ผู้จัดแหล่งเรียนรู้ ส่วนราชการ

๔.ชื่อบุคคลของแหล่งเรียนรู้ นางสาวจันทร์ทิพย์ พัฒนาค

สถานที่ติดต่อ ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพพระตำบลดงขามประชาชน บ้านบะหว้า หมู่ ๙ ตำบลบะหว้า อ.อากาศอำนวย จ.สกลนคร โทร ๐๔๒-๑๖๙๒๕๗

๕.ประเภทแหล่งเรียนรู้ ศูนย์เศรษฐกิจพอเพียง

๖.เนื้อหาสาระในแหล่งเรียนรู้ คือ หลักและแนวทางการทำเศรษฐกิจพอเพียง

- เนื้อหาที่สอดคล้องกับการศึกษา กศน.อยู่ในกลุ่มกลุ่มวิชาชีพ

๗.ความรู้ความสามารถเรียนรู้ได้จากแหล่งเรียนรู้แห่งนี้(เรียงตามลำดับความสำคัญ ๓ ลำดับ)

๑.สมุนไพร ศิลปะ หัตถกรรม

๒.ทักษะการเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง

๓.ความรู้พื้นฐานการประกอบอาชีพ

๘.แหล่งเรียนรู้นี้ได้รับการยกย่องจากคนในชุมชนและหมู่บ้านของตนเอง

๙.องค์ความรู้ภูมิปัญญาชาวบ้าน

๑๐.เนื้อหาการถ่ายทอดความรู้ หลักเศรษฐกิจพอเพียง

๑๑.วิธีการถ่ายทอดเรียนรู้จากภูมิปัญญาชาวบ้าน

๑๒.รูปภาพ/กิจกรรม

ภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลบะหว้า

๑.แหล่งเรียนรู้ กลุ่มทอผ้าสตรีวัยมัธยม

๒.ที่ตั้งศูนย์ส่งเสริมสุขภาพพระตำบลดงขาม บ้านบะหว้า หมู่ ๙ ตำบลบะหว้า อ.อากาศอำนวย จ.สกลนคร

๓.เจ้าของ/ผู้ครอบครอง/ผู้จัดแหล่งเรียนรู้ชุมชน

๔.ชื่อบุคคลของแหล่งเรียนรู้ นางสาวกร ไชยมงคล

สถานที่ติดต่อ ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพพระตำบลดงขาม บ้านบะหว้า หมู่ ๙ ตำบลบะหว้า อ.อากาศอำนวย จ.สกลนคร โทร ๐๔๒-๑๖๙๒๕๗

๕.ประเภทแหล่งเรียนรู้ แหล่งหัตถกรรมและแหล่งฝึกอาชีพ

๖.เนื้อหาสาระในแหล่งเรียนรู้ ขั้นตอนการทำสีย้อมผ้า การย้อม การมัดหมี่และการทอ

-เนื้อหาที่สอดคล้องกับการศึกษาภาค.อยู่ในกลุ่ม วิชาชีพ

๗.ความรู้ความสามารถเรียนรู้ได้จากแหล่งเรียนรู้แห่งนี้(เรียงตามลำดับความสำคัญ ๓ ลำดับ)

๑.หัตถกรรม

๒.ทักษะการเรียนรู้

๓.ความรู้พื้นฐานการประกอบอาชีพ

๘.แหล่งเรียนรู้ได้รับการยกย่องจาก คนในชุมชนและหมู่บ้านของตนเอง

๙.องค์ความรู้ภูมิปัญญาชาวบ้าน

๑๐.เนื้อหาการถ่ายทอดความรู้กรรมวิธีและขั้นตอนการผลิต การปฏิบัติจริง

๑๑.วิธีการถ่ายทอดเรียนรู้จากภูมิปัญญาชาวบ้าน

๑๒.รูปภาพ/กิจกรรม

ภูมิปัญญาท้องถิ่นตำบลบะหว้า

๑.แหล่งเรียนรู้ กลุ่มการจับสัตว์น้ำ

๒.ที่ตั้ง บ้านบะหว้า หมู่๕ตำบลบะหว้า อ.อากาศอำนวย จ.สกลนคร

๓.เจ้าของ/ผู้ครอบครอง/ผู้จัดแหล่งเรียนรู้ชุมชน

๔.ชื่อบุคคลของแหล่งเรียนรู้ นายสมพจน์ ดวงสุภา

สถานที่ติดต่อ ม.๙ บ้านบะหว้า หมู่๕ต.บะหว้า อ.อากาศอำนวย จ.สกลนคร

โทร ๐๔๒-๑๖๙๒๕๗

๕.ประเภทแหล่งเรียนรู้ แหล่งหัตถกรรมและแหล่งฝึกอาชีพ

๖.เนื้อหาสาระในแหล่งเรียนรู้ ขั้นตอนการทำเครื่องจับสัตว์น้ำ

-เนื้อหาที่สอดคล้องกับการศึกษาคนอยู่ในกลุ่ม วิชาชีพ

๗.ความรู้ความสามารถเรียนได้จากแหล่งเรียนรู้แห่งนี้(เรียงตามลำดับความสำคัญ ๓ ลำดับ)

๑.ใช้วัสดุจากธรรมชาติที่หาได้ในท้องถิ่นมาประดิษฐ์เป็นเครื่องมือ เช่น ลอบ สวิง โพงพาง ไซ แห

๒ ความรู้พื้นฐานการประกอบอาชีพ

๘.แหล่งเรียนรู้นี้ได้รับการยกย่องจาก คนในชุมชนและหมู่บ้านของตนเอง

๙.องค์ความรู้ ภูมิปัญญาชาวบ้าน

๑๐.เนื้อหาการถ่ายทอดความรู้ กรรมวิธีและขั้นตอนการผลิต การปฏิบัติจริง

๑๑.วิธีการถ่ายทอด เรียนรู้จากภูมิปัญญาชาวบ้าน

๑๒.รูปภาพ/กิจกรรม

